

**Program wychowawczo-
profilaktyczny
Szkoły Przysposabiającej
do Pracy nr 10**

rok szkolny 2023/2024

**opracowanie:
Ewa Wijata
Dorota Makówka**

Założenia teoretyczne

Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Przysposabiającej do Pracy nr 10 jest dokumentem merytorycznym i stanowi wizytówkę Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 w Krakowie.

Program zakłada realizację wielu działań wspierających rozwój uczniów tworząc warunki sprzyjające ich wychowaniu do wartości w szczególności takich jak prawda, dobro, piękno, poczucie bezpieczeństwa, kształtowaniu postaw patriotycznych, kompetencji społecznych i odpowiedzialności. Uwzględnia możliwość oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego także w obszarach pozadydaktycznych działalności placówki. Przygotowaniu młodzieży do autonomicznego i samodzielnego życia służy pozytywny klimat społeczny szkoły i klasy.

Program zawiera cele zadania oraz działania które w systemowy sposób będą angażować uczniów i ich rodziców oraz całe środowisko szkolne (kadra pedagogiczna, pracownicy administracji i obsługi) ze szczególnym uwzględnieniem dbania o zdrowy styl życia.

Program opiera się na założeniach:

- Wychowanka należy traktować jako integralną całość stąd oddziaływania wychowawcze powinny mieć charakter całościowy, docierać do wszystkich stron osobowych by rozwijać jego zdolność do integracji myśli, czynów, słów oraz pokazywać pełną wizję świata i osoby ludzkiej, także w sytuacjach zagrożenia,
- ucznia należy przygotować do działań związanych z samorządnością, umiejętnością podejmowania decyzji oraz ponoszenia ich konsekwencji, w tym dbałości o zdrowie własne i innych osób, tak by czuł się jednostką potrzebną w społeczeństwie,
- nie ma wychowania bez wartości. W wychowaniu ku wartościom ważnym punktem odniesienia jest koncepcja wartości, w której nadrzędną wartością jest ludzkie życie, oraz ukierunkowanie na prawdę, dobro i piękno,
- istotnym warunkiem funkcjonowania ucznia w przyszłości jest jego prawidłowe funkcjonowanie w rodzinie, stąd należy kształtować w nim umiejętności wzajemnego szacunku, troski, zaufania, wpajać wartości prorodzinne,
- ucznia należy przygotować do respektowania norm społecznych

Podstawa prawna

Podstawą prawną jest:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo oświatowe
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.
5. Ustawa z dnia 7 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw

Program nauczania i program wychowawczo-profilaktyczny stanowią spójną całość uwzględniającą wymagania opisane w podstawie programowej.

Diagnoza potrzeb. Analiza zasobów szkoły. Występujące zagrożenia.

Diagnozę potrzeb przeprowadzono tworząc analizę zasobów tzn bilans otwarcia. W jego skład wchodzi zasoby ludzkie, dyrektor nauczyciele, specjaliści, rodzice. Do zasobów materialnych szkoły zaliczono: warunki lokalowe, środki finansowe oraz materiały dydaktyczne.

Analizę potrzeb szkoły przeprowadzono posługując się modelem SWOT oraz kwestionariuszem ankiet skierowanych do uczniów i rodziców.

<u>Mocne strony</u> <ul style="list-style-type: none">• kompetencje kadry,• kompetencje zawodowe nauczycieli i specjalistów,• wyposażenie pracowni i biblioteki szkolnej w ramach programu "Laboratoria przyszłości".• współpraca ze środowiskiem lokalnym,• współpraca z rodzicami.	<u>Słabe strony</u> <ul style="list-style-type: none">• różnorodność deficytów i zaburzeń rozwojowych w poszczególnych oddziałach,• brak mieszkania treningowego,• ograniczona oferta na rynku pracy związana z organizowaniem praktyk wspomaganych dla uczniów.
<u>Szanse</u> <ul style="list-style-type: none">• udział uczniów w zajęciach rewalidacyjnych wspierających rozwój oraz kompetencje społeczne i zawodowe,• podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej,• pracownie zajęć przysposabiających do pracy.	<u>Zagrożenia</u> <ul style="list-style-type: none">• zaburzenia zachowania uczniów wynikające z ich niepełnosprawności i deficytów,• deficyty wynikające z niedostatecznych relacji rówieśniczych.• obniżony dobrostan psychiczny wynikający z zagrożeń szczególnie związany z niewłaściwym korzystaniem z internetu (urządzeń mobilnych, mediów społecznościowych)

Na podstawie ewaluacji wewnętrznej z czerwca 2023 r. wynikają następujące rekomendacje na rok szkolny 2023/2024:

Należy:

1. Praca z rodzicami nad właściwym obrazem własnego dziecka uwzględniającym umiejętności związane z czynnościami pracy. Zaangażowanie rodziców w poznawanie miejsc aktywizacji osób dorosłych z niepełnosprawnościami. Motywowanie do wcześniejszych działań związanych z zapewnieniem dziecku miejsca w odpowiadających jego możliwościom ośrodkach i instytucjach.
2. Organizować działania mające na celu poszerzenie świadomości i umiejętności i związanych z działalnością wolontariacką oraz budowanie poczucia sprawczości u uczniów.
3. Rozwijać i utrwalać u uczniów wiedzę dotyczącą relacji i zachowań między kobietą a mężczyzną oraz ról wynikających z przynależności do płci.
4. W trakcie lekcji, apeli SRU, warsztatów i wyjść zachęcać uczniów do angażowania się w aktywności nastawione na utrwalanie umiejętności interpersonalnych i wykorzystywanie ich w sytuacjach społecznych.
5. Podczas lekcji FOSu oraz zajęć rewalidacyjnych rozwijać kompetencje emocjonalno-społeczne, a przede wszystkim zwrócić uwagę na postrzeganie siebie jako osoby niepełnosprawnej a w konsekwencji rozwijać umiejętność podejmowania odpowiedzialności za swoje działania.

Cele:

ogólny

- Wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej intelektualnej duchowej i społecznej.

szczegółowe

Uczeń:

- rozumie własną niepełnosprawność i ograniczenia z niej wynikające,
- ma szacunek do własnego ciała i akceptuje zmiany w nim zachodzące,
- doskonali umiejętności oceny własnych kompetencji,
- rozwija umiejętność dbania o własne zdrowie i zdrowie innych osób, tworzy środowisko sprzyjające zdrowiu, chroni zdrowie własne i innych w sytuacji zagrożeń,
- rozwija umiejętność dbania o higienę osobistą, szczególnie przestrzega procedur GIS, oraz dba o wygląd zewnętrzny,
- przestrzega norm współżycia w grupie, pielęgnuje relacje koleżeńskie adekwatnie do sytuacji i warunków społecznych,
- wykazuje dbałość o sferę emocjonalno-społeczną, radzi sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych, potrafi zadbać o swój dobrostan psychiczny,
- rozpoznaje i nazywa role społeczne, wchodzi we właściwe sobie role społeczne, w tym role związane z płcią,
- posiada umiejętności związane z podejmowaniem samodzielnych decyzji i ponosi za nie odpowiedzialność, zna konsekwencje własnego niewłaściwego zachowania wynikające z ustawy o resocjalizacji nieletnich,
- przyswaja język i doskonali rozwój mowy,
- rozwija swoje zainteresowania korzystając z różnych źródeł informacji,
- doskonali kompetencje czytelnicze,
- uczy się i doskonali wyrażanie własnego zdania w sposób akceptowany społecznie,
- bierze udział w świętach i tradycjach rodzinnych,
- przestrzega kultury życia codziennego,
- uczy się właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach oraz procedur

bezpieczeństwa w szkole,

- poznaje prawa, w tym uprawnienia osób z niepełnosprawnościami do korzystania z systemu wsparcia społecznego,
- poznaje zasady bezpieczeństwa w kontaktach z innymi ludźmi, nawiązywanych za pomocą Internetu i innych nowych technologii,

obszary	zadania	Sposoby realizacji	Harmonogram działań / osoby odpowiedzialne
Zdrowie- edukacja zdrowotna	Rozumienie własnej niepełnosprawności i ograniczeń z niej wynikających. (rekomendacja nr 5)	Lekcje FOSu realizacja programu „Szkoła promująca zdrowie”.	cały rok szkolny
	Szacunek dla własnego ciała i akceptowanie zmian wynikających z procesu osiągnięcia dojrzałości. (rekomendacja nr 3)	Lekcje FOSu, projekt "Ciało i umysł to jedno" projekt „Jestem kobietą”	cały rok szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele FOS, psycholog
	Nauka umiejętności sprawnego poruszania się w placówkach ochrony zdrowia - przychodnie rodzinne i specjalistyczne.	Wyjście do ośrodka zdrowia	cały rok szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele FOS
	Rola kobiety i mężczyzny i odpowiedzialność z nich wynikająca. (rekomendacja nr 3)	Lekcje FOSu, Zajęcia w ramach rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych.. projekt „Jestem kobietą”	cały rok szkolny, wychowawcy klas, terapeuci kompetencji społeczno-emocjonalnych, nauczyciele FOS
	Doskonalenie umiejętności dbania o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny.	lekcje FOSu projekt „Jestem kobietą”	cały rok szkolny, psycholog, wychowawcy klas, nauczyciele FOS i WF

<p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć szczególnie podczas kontaktów koleżeńskich. (rekomendacja nr 4)</p>	<p>apel SRU, świętowanie urodzin, i świąt w gronie klasowym i szkolnym Zajęcia w ramach rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS, psycholog, terapeuta prowadzący zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne</p>
<p>Doskonalenie umiejętności oceny własnych kompetencji poprzez rozwijanie samodzielności.</p>	<p>Lekcje FOSu oraz zajęć przysposabiających do pracy, trening ekonomiczny,</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy</p>
<p>Dbanie o zdrowy styl życia i higienę psychiczną.</p>	<p>Lekcje FOSu Projekt całoroczny "Ciało i umysł to jedno" tydzień projektów „W zdrowym ciele zdrowy duch”</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, pielęgniarka, pozostali nauczyciele</p>
<p>Zaznajamianie ze szkodliwością spożywania napojów zawierających kofeinę i taurynę. Wyrabianie nawyku wybierania zdrowych napojów i przekąsek. (rekomendacja nr 5)</p>	<p>lekcje FOSu i zajęć przysposabiających do pracy, realizacja projektu „Szkoły promującej zdrowie” projekt „Jestem wege co to znaczy?”</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, pielęgniarka, pozostali nauczyciele</p>
<p>Uczenie radzenia sobie ze stresem w sytuacjach zagrożenia.</p>	<p>całoroczny projekt "Ciało i umysł to jedno" lekcje FOSu spotkania z policjantami, strażą miejską, ratownikami z zakresu pierwszej pomocy w ramach akcji "Bezpieczny powrót". Próbne ewakuacje</p>	<p>cały rok, wychowawcy, psycholog, nauczyciele FOS, terapeuta zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne</p>
<p>Uczenie odpowiedzialności i dbałości o miejsce nauki i pracy oraz sprzęt wykorzystywany podczas zajęć.</p>	<p>lekcje przysposobienia do pracy</p>	<p>nauczyciele podczas lekcji przysposobienia do pracy</p>

	Rozwijanie odpowiedzialności za środowisko naturalne. Kształtowanie postawy proekologicznej.	Lekcje FOSu Wyjście do Lamusowni, Segregacja śmieci podczas codziennych zajęć realizacja programu „Szkoła promująca zdrowie”,	cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Doskonalenie umiejętności nawiązywania relacji z innymi ludźmi i współdziałania z nimi. Dbalność o relacje koleżeńskie i przyjacielskie. (rekomendacja nr 4)	Lekcje FOSu Zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne Udział w konkursach organizowanych na terenie szkoły i poza nią	cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS, psycholog, terapeuta zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, opiekun SRU
	Rozwijanie umiejętności interpersonalnych w sytuacjach związanych z poruszaniem się w świecie ludzi dorosłych (rekomendacja nr 4)	Lekcje FOSu Trening interpersonalny Zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne Akademia Dorosłości	cały rok, trening interpersonalny, wychowawcy, psycholog, terapeuta zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne
	Uczenie się nawiązywania właściwych relacji z płcią przeciwną: koleżeństwo, przyjaźń, zakochanie. Rozumienie swojej tożsamości płciowej. (rekomendacja nr 3)	Akademia Dorosłości Lekcje FOSu	cały rok, nauczyciele FOS
	Aktywny udział w życiu rodziny, aktywne podejmowanie ról w rodzinie. (rekomendacja nr 1)	Lekcje FOSu Akademia Dorosłości innowacja „Każdego dnia łatwiej. Moje obowiązki - samodzielnie w domu”	cały rok, wychowawcy, nauczyciel FOS, opiekun SRU
	Wspomaganie rodziców w realizacji obowiązków szkolnych i domowych.	innowacja „Każdego dnia łatwiej. Moje obowiązki - samodzielnie w domu” wywiadówki, konsultacje podczas godziny dostępności	cały rok szkolny, wychowawcy

	<p>Kształtowanie umiejętności potrzebnych w życiu dorosłym, podejmowanie decyzji i ponoszenia ich konsekwencji. (rekomendacja nr 5)</p> <p>Uczenie wspólnego świętowania dni ważnych w życiu osobistym ucznia.</p>	<p>Lekcje FOSu Akademia Dorosłości</p> <p>podejmowanie samodzielnej inicjatywy w organizowaniu i przebiegu uroczystości</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS,</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy klas</p>
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	<p>Odkrywanie siebie jako osoby dorosłej z niepełnosprawnością. (rekomendacja nr 5)</p>	<p>Akademia Dorosłości lekcje FOSu</p>	<p>cały rok szkolny, nauczyciele FOS, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy</p>
	<p>Kształtowanie świadomości własnej tożsamości w tym tożsamości płciowej. (rekomendacja nr 3)</p>	<p>lekcje FOSu projekt „Jestem kobietą”</p>	<p>cały rok, wychowawcy, nauczyciele FOS</p>
	<p>Uczenie kultury osobistej.</p>	<p>Dbanie o wygląd zewnętrzny, higienę osobistą, zachowanie odpowiednie do sytuacji</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, pozostali nauczyciele</p>
	<p>Kreowanie postawy pomocy i współdziałania poprzez wolontariat. (rekomendacja nr 2)</p>	<p>konkurs kuratorski „Mieć Wyobraźnię Miłosierdzia”, szkolne działania wolontariackie.</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS</p>
	<p>Kształtowanie postawy empatii, uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka. (rekomendacja nr 2)</p>	<p>Projekt ogólnopolski „Empatyczna klasa” szkolne działania wolontariackie, lekcje FOSu</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS</p>

<p>Rozwijanie umiejętności świadomego sposobu korzystania z urządzeń mobilnych w szkole. (rekomendacja nr 5)</p>	<p>Projekt „Moje dane moja sprawa” Dzień bezpiecznego internetu, warsztaty "Przeciwdziałanie cyberprzemocy", zajęcia komputerowo-biurowe</p>	<p>cały rok, wychowawcy, nauczyciel zajęć komputerowo-biurowych, pozostali nauczyciele</p>
<p>Uświadamianie o ponoszeniu odpowiedzialności karnej za cyberbullying w internecie. (rekomendacja nr 5)</p>	<p>Projekt „Moje dane moja sprawa” warsztaty "Przeciwdziałanie cyberprzemocy", zajęcia komputerowo-biurowe</p>	<p>cały rok, wychowawcy, nauczyciel zajęć komputerowo-biurowych, pozostali nauczyciele</p>
<p>Rozwijanie zainteresowań, rozbudzanie potrzeb czytelniczych.</p>	<p>lekcje biblioteczne, Szkolny Program Rozwijania Czytelnictwa projekt „Moda na czytanie” projekt „Apetyt rośnie w miarę czytania”</p>	<p>cały rok, , nauczyciel bibliotekarz, nauczyciele FOS, nauczyciele zajęć kreatywnych</p>
<p>Uczenie odróżniania marzeń realnych od nierealnych.</p>	<p>lekcje FOSu, poznawanie swoich słabych i mocnych stron</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawca, nauczyciele FOS, pozostali nauczyciele</p>
<p>Czerpanie wartości z poznawania własnego regionu, kultury, tradycji regionalnych.</p>	<p>realizacja szkolnego programu "Jestem Krakusem w XXI w.", innowacja: Sekrety arcydzieł sztuki",</p>	<p>cały rok szkolny, wychowawca, nauczyciele FOS, pozostali nauczyciele</p>
<p>Rozumienie i uczestniczenie na miarę możliwości w ważnych wydarzeniach w rodzinie i w bliskim otoczeniu.</p>	<p>wigilia klasowa, śniadanie wielkanocne, urodziny</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele FOS</p>
<p>Utożsamianie z własnym krajem, rozwijanie uczuć patriotycznych.</p>	<p>uroczystości szkolne związane z rocznicami i świętami państwowymi tydzień projektu „Od starożytnej Grecji do współczesnej Europy”</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele FOS</p>

<p>Rozwijanie umiejętności organizowania czasu wolnego.</p>	<p>lekcje FOSu, zajęcia kreatywne, apele SRU</p>	<p>cały rok, wychowawcy, nauczyciele FOS, nauczyciele zajęć rozwijających kreatywność</p>
<p>Dokonywanie wyborów w różnych sytuacjach życiowych, podejmowanie decyzji i ponoszenie ich konsekwencji. (rekomendacja nr 5)</p>	<p>lekcje FOSu, apele SRU Akademia Dorosłości</p>	<p>cały rok, nauczyciele FOS, wychowawcy, pozostali nauczyciele</p>
<p>Rozpoznawanie i nazywanie własnych potrzeb i oczekiwań w odniesieniu do pracy, wskazywanie słabych i mocnych stron w sytuacji pracy.</p>	<p>lekcje przysposobienia do pracy wyjścia do WTZ</p>	<p>cały rok, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy, nauczyciele FOS</p>
<p>Zaangażowanie rodziców w podejmowanie inicjatywy i motywowanie do myślenia o sobie w kontekście pracy u swojego dziecka. (rekomendacja nr 1)</p>	<p>rozmowy z rodzicami, podnoszenie ich kompetencji w zakresie wiedzy na temat podejmowania pracy przez osoby dorosłe z niepełnosprawnościami</p>	<p>wychowawcy klas podczas zebrań z rodzicami oraz indywidualnych spotkań</p>
<p>Wyposażenie rodziców w kompetencje i wiedzę na temat możliwości aktywizacji osób dorosłych z niepełnosprawnościami po ukończeniu szkoły. (rekomendacja nr 1)</p>	<p>spotkanie z przedstawicielem stowarzyszenia OGNISKO, spotkanie ze szkolnym doradcą zawodowym</p>	<p>wychowawcy klas podczas zebrań z rodzicami, ,</p>
<p>Określanie preferencji i predyspozycji zawodowych.</p>	<p>międzyszkolny konkurs zawodoznawczy, wyjścia do miejsc aktywizacji zawodowych osób dorosłych</p>	<p>nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy, nauczyciele FOS</p>
<p>Planowanie swojej przyszłości.</p>	<p>klasowe warsztaty samopoznania, szkolny konkurs zawodoznawczy</p>	<p>nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy, nauczyciele FOS</p>

	Rozumienie znaczenia pracy w życiu człowieka.	zajęcia z przedmiotów przysposabiających do pracy	cały rok, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy
--	---	---	---

Strategia ewaluacji

Ewaluacja dokonana zostanie w ostatnim tygodniu maja 2024. Ewaluacji będą podlegać obszary dotyczące:

1. kompetencji rodziców i uczniów uwzględniające umiejętności związane z czynnościami pracy oraz poznawanie miejsc aktywizacji osób dorosłych z niepełnosprawnościami
2. kompetencji emocjonalno-społecznych w zakresie podejmowania odpowiedzialności oraz ponoszenia konsekwencji swoich
3. działań prospołecznych, zaangażowania w pomoc osobom potrzebującym
4. tożsamości płciowej oraz ról i zachowań właściwych dla kobiety i mężczyzny.
5. umiejętności spędzania wolnego czasu z książką

W ewaluacji uwzględnione zostaną opinie: uczniów, rodziców i nauczycieli oraz pracowników szkoły.

Procedury badania efektywności programu wychowawczo-profilaktycznego.

1. Monitorowanie:
 - bieżąca obserwacja zachowań podczas zajęć lekcyjnych, projektów edukacyjnych, warsztatów i apeli SRU
 - obserwacja dokonań i osiągnięć uczniów,
 - zainteresowanie książką i korzystanie z zasobów bibliotecznych,
 - rozmowy z nauczycielami, rodzicami,
 - comiesięczne konsultacje wychowawców.

2. Sposoby ewaluacji:
 - badania ankietowe,
 - a
 - n
 - a
 - l
 - i
 - z